

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно предложение за директива на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Директива 2014/53/ЕС за хармонизирането на законодателствата на държавите членки във връзка с предоставянето на пазара на радиосъоръжения

[COM(2021) 547 final — 2021/0291 (COD)]

(2022/C 152/13)

Докладчик: **Christophe LEFÈVRE**

Консултация	Съвет на Европейския съюз, 30.9.2021 г. Европейски парламент, 4.10.2021 г.
Правно основание	Член 114 от Договора за функционирането на Европейския съюз
Компетентна секция	Секция „Единен пазар, производство и потребление“
Приемане от секцията	18.11.2021 г.
Приемане на пленарна сесия	8.12.2021 г.
Пленарна сесия №	565
Резултат от гласуването („за“/„против“/„въздържал се“)	231/0/6

1. Заключение и препоръки

1.1. Европейският икономически и социален комитет (ЕИСК) се запозна с предложението на Комисията за бързи действия за налагане на стандарта USB-C — последователен и единен стандарт за портове за зарядни устройства за мобилни телефони и сходни устройства.

1.2. От 2009 г. насам и още по-наскоро от 2014 г. неотдавнашните доброволни инициативи не отговарят напълно на целите на Европейския съюз за намаляване на отпадъците от електрическо и електронно оборудване, осигуряване на по-голямо удобство на потребителите и избягване на разпокъсването на пазара на устройствата за зареждане. Изчислено е, че през 2018 г. изхвърлените зарядни устройства са генерирали 11 000 т. отпадъци от електрическо и електронно оборудване.

1.3. През януари 2020 г. Европейският парламент гласува по-специално резолюция ⁽¹⁾ за изготвяне на по-обвързващо законодателство, с която ЕИСК е напълно съгласен.

1.4. ЕИСК напълно подкрепя проекта за директива на Европейската комисия, както ѝ беше поискано от Европейския парламент.

1.5. ЕИСК желае разширяване на плана на Европейската комисия, като препоръчва задължението за зарядните устройства за мобилни телефони и сходни устройства да обхваща всички радио-, електронни, свързани и презареждащи се устройства, както и зарядните устройства за преносими компютри: става въпрос също и за това мобилните устройства да могат да се зареждат и със зарядно устройство от типа USB-C с 65 W вместо 2,1 W и да се избегне транспортирането на няколко различни зарядни устройства за пътуващите лица.

1.6. ЕИСК отбелязва, че все по-често на потребителите се предоставят USB портове със слаба мощност (2,1 W), предназначени за зареждане на мобилни устройства, със или без кабели, в автобуси, самолети, търговски центрове, конферентни зали и други транзитни места. Понякога те нямат достатъчна мощност за зареждане на някои уреди, които обаче са обхванати от директивата.

1.7. За да се насърчи бързото презареждане и заемането на кабел USB-C между ползвателите за кратко пътуване или за кратък период от време, ЕИСК предлага в бъдеще тези места да бъдат оборудвани със зарядни устройства за свръхбързо зареждане. Това съответства на една от нуждите, изразени в проучване на Европейската комисия.

⁽¹⁾ Резолюция на Европейския парламент, 30 януари 2020 г. относно общо зарядно устройство за мобилните радиосъоръжения (2019/2983(RSP)) (ОВ С 331, 17.8.2021 г., стр. 2).

1.8. ЕИСК отбелязва, че батериите могат да имат ограничен срок на експлоатация в сравнение с останалата част от устройството. Той препоръчва сближаване на стандартите за батериите, използвани в компютри, таблети или мобилни телефони, така че да могат да бъдат подменени, вместо да се купува цялото устройство в случай на преждевременна повреда на батерията.

1.9. ЕИСК желае да изтъкне отговорността на производителите на електронни устройства по отношение на устойчивото развитие, като ги призовава да гарантират ниски разходи за подмяна на батерията, както и че техническата осъществимост обезсърчава потребителите да заменят цялото електронно устройство при подмяна единствено на батерията.

1.10. ЕИСК призовава Комисията да препоръча на производителите да не се опитват да заобикалят законодателството чрез промени във волтажа или ампеража, които биха наложили използването на зарядното устройство на търговската марка, което подкопава целите на директивата.

1.11. ЕИСК препоръчва на Комисията и на Европейския парламент в края на законодателния процес да осигурят широка обществена информационна кампания, за да информират потребителите и да ги насърчават в бъдеще да закупуват само устройства от тип USB-C.

2. Контекст на становището

2.1. От 2009 г. Комисията се стреми да ограничи броя на наличните на пазара най-разнообразни интерфейси за зареждане за мобилни телефони и сходни устройства. Подобни инициативи обаче доведоха само до доброволни схеми ⁽²⁾, които не са правно обвързващи и следователно не гарантират последователно и еднакво прилагане.

2.2. Неотдавнашните доброволни инициативи не постигат напълно целите на политиката на Съюза за намаляване на електронните отпадъци (отпадъците от електрическо и електронно оборудване), осигуряване на удобство за потребителите и избягване разпокъсването на пазара на устройства за зареждане.

2.3. Липсата на хармонизация в тази област може да доведе до значителни различия между законите, подзаконовите актове, административните разпоредби или практики на държавите членки относно оперативната съвместимост на мобилните телефони и сходни категории или класове радиосъоръжения и на техните устройства за зареждане, както и относно предлагането на радиосъоръжения без зарядни устройства.

2.4. Това налага действия на равнище Съюз в посока постигане на обща степен на оперативна съвместимост и за предоставяне на крайните потребители на информация относно параметрите на зареждане на радиосъоръженията.

2.5. През януари 2020 г. Европейският парламент прие резолюция ⁽³⁾, призоваваща за спешно приемане на стандарт за общо зарядно устройство за мобилни телефони с цел да се избегне по-нататъшното разпокъсване на вътрешния пазар.

2.6. Изчислено е, че през 2018 г. зарядните устройства за мобилни телефони са генерирали около 11 000 т. отпадъци от електрическо и електронно оборудване, а свързаните с жизнения им цикъл емисии въглероден диоксид са възлизали на около 600 kt.

2.7. Съюзът се ангажира да засили ефективното използване на ресурсите, като се премине към чиста, кръгова икономика чрез въвеждането на инициативи като Директива 2012/19/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁴⁾ и чрез наскоро обявения Европейски зелен пакт. Настоящата директива има за цел да намали отпадъците от електрическо и електронно оборудване, генерирани от продажбата на радиосъоръжения, както и да намали добива на суровини и емисиите на CO₂, генерирани от производството, транспорта и изхвърлянето на зарядни устройства, което ще поощри кръговата икономика.

2.8. Предложението има за цел в Директива 2014/53/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁵⁾ да се въведат изисквания относно комуникационните протоколи за зареждане, интерфейса за зареждане (т.е. гнездото за зареждане) на определени категории или класове радиосъоръжения, както и информацията, която трябва да бъде предоставяна на крайните потребители по отношение на параметрите на зареждане на тези категории или класове радиосъоръжения.

⁽²⁾ <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/2417/attachments/1/translations>.

⁽³⁾ Резолюция на Европейския парламент от 30 януари 2020 г. относно общо зарядно устройство за мобилните радиосъоръжения (2019/2983(RSP)) (ОВ С 331, 17.8.2021 г., стр. 2).

⁽⁴⁾ Директива 2012/19/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2012 година относно отпадъци от електрическо и електронно оборудване (ОЕЕО) (ОВ L 197, 24.7.2012 г., стр. 38).

⁽⁵⁾ Директива 2014/53/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 година за хармонизирането на законодателствата на държавите членки във връзка с предоставянето на пазара на радиосъоръжения и за отмяна на Директива 1999/5/Е (ОВ L 153, 22.5.2014 г., стр. 62).

2.9. В предложението се изисква мобилните телефони и сходните радиосъоръжения (таблети, цифрови фотоапарати, слушалки, ръчни конзоли за видеоигри и преносими високоговорители), ако могат да се презареждат чрез кабел, да бъдат снабдени с гнездо от тип USB-C, и ако изискват също зареждане при напрежение > 5 V, или ток > 3 A или мощност > 15 W, да включват комуникационен протокол за зареждане чрез USB захранване.

2.10. Комисията би могла да приеме делегирани актове, за да вземе предвид в бъдеще допълнителни видове технологии за зареждане, различни от зареждането с кабел.

3. Общи бележки

3.1. ЕИСК отбелязва, че в продължение на 12 години Комисията оказва влияние върху сближаването на стандартите за телефонните зарядни устройства, като по този начин отговаря на изискванията за дълготрайност и намаляване на отпадъците, чието рециклиране е трудно.

3.2. ЕИСК отбелязва, че липсата на универсално зарядно устройство води до системна продажба на телефонно зарядно устройство и кабел за захранване/данни с всяко устройство, докато потребителят би могъл да има избор да закупи само едно устройство.

3.3. ЕИСК напълно подкрепя проекта за директива на Европейската комисия, както ѝ беше поискано от Европейския парламент.

3.4. Ясно е, че продажбата на специфични зарядни устройства представлява значителна част от приходите на производителите, по-специално приходите от мобилни телефони: би трябвало да се гарантира, че същите тези производители няма да променят редовно електронните стандарти (ниво на напрежение, необходима мощност и т.н.), за да могат да допринесат за системната продажба на модела на зарядното устройство на собствената си марка или дори на кабела за пренос на данни, който може да бъде универсален. Вместо това те биха могли да осигурят възможност за повторно използване на вече закупено зарядно устройство. Това би възпрепятствало ефективното прилагане, което има за цел намаляване на тонажа на отпадъците от електрическо и електронно оборудване.

3.5. ЕИСК препоръчва на Комисията и на Европейския парламент в края на законодателния процес да осигурят широка обществена информационна кампания, за да информират потребителите и да ги насърчават в бъдеще да закупват само устройства от тип USB-C.

4. Конкретни бележки

4.1. ЕИСК препоръчва секторът да бъде в състояние да улесни свръхбързо зареждане на мобилни телефони с помощта на мощни зарядни устройства, като например обикновено зарядно устройство за преносими компютри с порт USB-C с мощност 65 W вместо 2,1 W.

4.2. ЕИСК отбелязва, че все по-често на потребителите се предоставят USB портове, предназначени за зареждане на мобилни устройства, със или без кабели, в автобуси, самолети, търговски центрове, конферентни зали и други транзитни места. По подразбиране това са портове със слаба мощност (2,1 W), която вече не е достатъчна за зареждане на определени устройства, обхванати от директивата. За да се насърчи бързото презареждане и заемането на кабел USB-C между ползвателите за кратко пътуване или за кратък период от време, ЕИСК предлага в бъдеще тези места да бъдат оборудвани със зарядни устройства за свръхбързо зареждане. Това съответства на една от нуждите, изразени в проучване на Европейската комисия.

4.3. Поради това ЕИСК препоръчва това изискване за универсално зарядно устройство от тип USB-C за мобилни телефони да важи и за лаптопите, дори ако нивото на зареждане и мощност трябва да бъде адаптирано по електронен път. Както по екологични причини, така и за да се избегне транспортирането на голям брой зарядни устройства от пътуващи хора, задължението, предвидено в директивата, трябва да бъде разширено и по отношение на преносимите компютри, освен ако не съществува технологично ограничение, което трябва да бъде надлежно обосновано.

4.4. ЕИСК отбелязва, че батериите могат да имат ограничен срок на експлоатация в сравнение с останалата част от устройството. Той препоръчва сближаване на стандартите за батериите, използвани в компютри, таблети или мобилни телефони, така че да е възможно да се заменят по лесен и икономичен начин, вместо да се купува цялото устройство в случай на преждевременна повреда на батерията. ЕИСК желае да изтъкне отговорността на производителите на електронни устройства по отношение на околната среда и устойчивото развитие.

Брюксел, 8 декември 2021 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Christa SCHWENG